

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

การประชุมชี้แจง

(ร่าง) กลไกการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามความเสี่ยง

สำหรับสินเชื่อรายย่อย (Risk-based pricing)

และการทดสอบใน Sandbox

วันพฤหัสบดีที่ 5 ตุลาคม 2566

MS Teams Meeting

หนี้ที่ต้องเร่งแก้ไข

1

หนี้เสียที่มีอยู่ในปัจจุบัน

โดยเฉพาะที่เกิดในช่วงโควิด 19
ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้ส่วนบุคคล
และหนี้ในภาคเกษตร

2

หนี้ที่เป็นปัญหาเรื้อรัง ยังไม่เป็นหนี้เสีย แต่ปิดจบไม่ได้

เช่น กู้หนี้ใหม่ไปจ่ายหนี้เก่า จ่ายขั้นต่ำนี้บัตรกดเงินสด
กู้สหกรณ์เพิ่มตามเงินเดือนที่เพิ่มจนเกษียณ
หนี้เกษตรกรที่ชำระดอกเบี้ยเป็นหลัก

3

หนี้ใหม่ที่เพิ่มขึ้นเร็วและอาจเป็น หนี้เสียหรือเรื้อรังในอนาคต

ได้แก่ หนี้ภาคเกษตร และหนี้บัตรเครดิตและหนี้ส่วนบุคคล

4

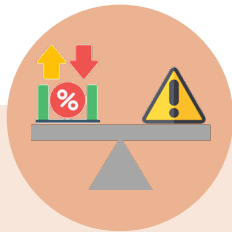
หนี้ในระบบ

อาจดึงให้หนี้ในระบบมีปัญหาไปด้วย

การให้สินเชื่ออย่าง
รับผิดชอบและเป็นธรรม
(Responsible Lending)
และการดูแลหนี้เรื้อรัง
(persistent debt)

กลไกการกำหนดอัตรา
ดอกเบี้ยตามความเสี่ยง
สำหรับสินเชื่อรายย่อย
(Risk-based pricing)

การกำหนดภาระหนี้
ต่อรายได้
(Debt Service
Ratio : DSR)

กลไกการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามความเสี่ยงสำหรับสินเชื่อรายย่อย (Risk-based pricing: RBP)

- ลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวมีจำนวนเร่งสูงขึ้น
- ลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระค่านี้นี้ที่ติดต่อเนื่อง
ยังต้องจ่ายดอกเบี้ยแพง

- เพิ่มการเข้าถึงสินเชื่อในระบบของกลุ่มเสี่ยงสูง
- ลูกหนี้จ่ายดอกเบี้ยตามความเสี่ยง
- ประชาชนได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจ
ที่ให้สินเชื่อด้วยความรับผิดชอบ
- ประชาชนมีทางเลือกในการใช้บริการเพิ่มขึ้น

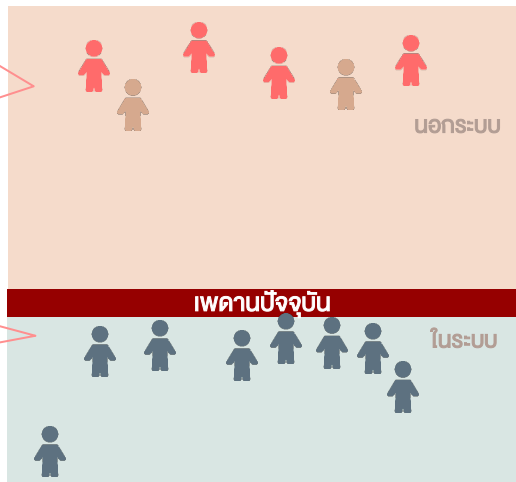
RBP เป็นกลไกการคิดดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า ซึ่งช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมด้านสินเชื่อที่ดี (good credit culture)

Pain Point

สถานการณ์ปัจจุบัน

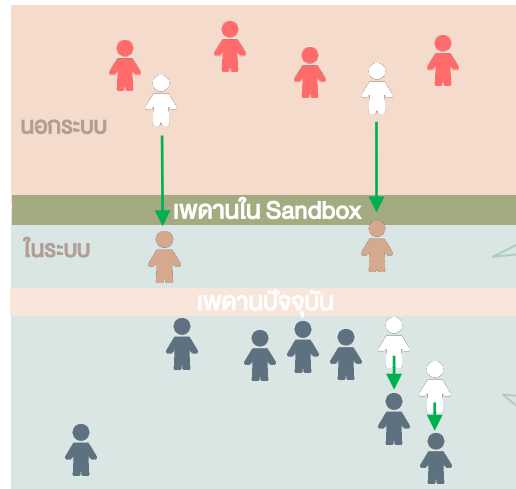
ลูกค้าเสี่ยงสูงเกินเพดาน
ต้องกู้ในระบบ ดอกเบี้ยแพง
(เฉลี่ยคนละ 54,300 บาท*
ดอกเบี้ย 100-300% ต่อปี)

ลูกค้าส่วนใหญ่
ถูกคิดดอกเบี้ยติดเพดาน

Intended outcome

ช่วงทดสอบใน sandbox
(เฉพาะผู้ประกอบการที่ผ่านเกณฑ์)

ลูกค้าเสี่ยงสูงบางส่วน
เข้าถึงสินเชื่อในระบบได้

ลูกค้าความเสี่ยงต่ำ/
ประวัติการชำระหนี้ดี
จ่ายดอกเบี้ยต่ำลง

ลูกค้ากลุ่มความเสี่ยงสูงมาก ลูกค้ากลุ่มความเสี่ยงสูงที่ไม่ถึงสินเชื่อ ณ เพดานปัจจุบัน ลูกค้ากลุ่มทั่วไป

* ข้อมูลสำรวจระดับรายได้ครัวเรือนจากการสำรวจของศูนย์ช่วยเหลือลูกค้าและประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ซึ่งอ้างอิงจากบทความหนี้นอกระบบในประเทศไทยเป็นอย่างไร ของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ (ม.ย. 65) 5 / 17

ประชาชน

- กลุ่มเสี่ยงสูงเกินพีดาน : มีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อในระบบ มีข้อมูล/ประวัติการใช้สินเชื่อในระบบมากขึ้น มีโอกาสปรับลดระดับความเสี่ยง และอาจได้รับเงื่อนไขสินเชื่อที่ดีขึ้นในอนาคต
- กลุ่มเสี่ยงต่ำหรือมีประวัติการชำระคินหนี้ที่ดี : มีโอกาสได้รับสินเชื่อใหม่ด้วยเงื่อนไขสินเชื่อที่ดีขึ้น โดยได้รับอัตราดอกเบี้ยที่สะท้อนตามระดับความเสี่ยงของตน

ผู้ประกอบการ
สินเชื่อรายย่อย

- มีฐานลูกค้าที่หลากหลายขึ้น
- มีข้อมูลเพียงพอเพื่อใช้พัฒนาแบบจำลองให้มีความแม่นยำ สามารถปล่อยสินเชื่อได้สอดคล้องกับต้นทุน รวมทั้งเสนอผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม ตรงความต้องการและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น

ระบบเศรษฐกิจ
และสังคม

- ส่งเสริมให้เกิดการปรับพฤติกรรมทางการเงินและสร้างวัฒนธรรมด้านสินเชื่อที่ดี (good credit culture)
- ช่วยลดต้นทุนทางการเงินของประชาชน เพิ่มการหมุนเวียนของเงินในระบบ สนับสนุนให้เศรษฐกิจเติบโต และช่วยลดปัญหาหนี้ครัวเรือนไทยได้อย่างยั่งยืน

หลักการสำคัญ

1

ผู้ประกอบการธุรกิจ: มีคุณสมบัติตามที่ รปท. กำหนด มีความพร้อมในการบริหารจัดการความเสี่ยง และการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม

2

ผู้ประกอบการธุรกิจ: กำหนดอัตราดอกเบี้ยและเงื่อนไขสินเชื่อที่สะท้อนความเสี่ยงของผู้กู้ภายใต้ระบบการประเมินความเสี่ยง/แบบจำลองความเสี่ยงด้านเครดิต ที่น่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ

3

ประชาชน : ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาวินัยทางการเงิน โดยผู้ประกอบการธุรกิจมีกลไกสนับสนุนที่เหมาะสม

ทดสอบการให้สินเชื่อด้วยกลไก RBP ใน 2 ผลิตภัณฑ์สินเชื่อ

- 1 สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีใช้สินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน (Unsecured p-loan)
- 2 สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ (Nano finance)

เพดานอัตราดอกเบี้ยในการทดสอบ

ทางเลือกที่ 1 : กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยตามผู้เข้าร่วมทดสอบแต่ละราย และ รพท. ตกลงร่วมกันบนพื้นฐานของแผนธุรกิจและความเสี่ยงของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

ทางเลือกที่ 2 : กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยตามประกาศ ก. คลัง ปัจจุบัน

- Unsecured p-loan 28% ต่อปี
- Nano finance 36% ต่อปี

 **ประเด็นที่ขอ
สอบถามความเห็น**

- ความเห็นต่อประเภทสินเชื่อที่ทำการทดสอบ
- ความเห็นต่อเพดานอัตราดอกเบี้ยในแต่ละทางเลือก

**การวิเคราะห์ผลจากการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยตามทางเลือก 1 และทางเลือก 2
ที่มีต่อแผนธุรกิจเบื้องต้น ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยและการกระจายตัว รวมทั้งพอร์ตสินเชื่อโดยรวม**

- อัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่คาดการณ์ตามทางเลือกที่ 1
- ลักษณะกลุ่มลูกค้าที่ต้องการให้สินเชื่อในแต่ละ bucket เช่น รายได้ xxx บาท / ไม่เคยมีประวัติ NCB / ...
- จำนวนลูกหนี้ที่คาดการณ์ว่าจะเข้าถึงสินเชื่อในระบบได้เพิ่มขึ้น
- ปริมาณสินเชื่อสำหรับกลุ่มเสี่ยงสูงในช่วงทดสอบ 2 ปี
- Portfolio projection (based case พอร์ตปัจจุบัน / scenario ตามทางเลือกที่ 1 / scenario ตามทางเลือกที่ 2)

ประกอบธุรกิจ Unsecured p-loan/ Nano finance

ธนาคารพาณิชย์

บริษัทเงินทุน

ผู้ประกอบการที่มีใช้สถาบันการเงิน

ต้องผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ RL*

เป็นสมาชิกบริษัทข้อมูลเครดิต (credit bureau)

มีระบบประเมินความเสี่ยง/แบบจำลองที่แยกแยะความเสี่ยงของลูกค้า
และกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามระดับความเสี่ยง ซึ่งมีความน่าเชื่อถือ
และผ่านการทดสอบการใช้งานภายใต้สถานการณ์จริงแล้ว

ประเด็นที่ขอ สอบถามความเห็น

- ความเห็นต่อคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมทดสอบ
- การกำหนดให้มีระบบประเมินความเสี่ยงที่มีความน่าเชื่อถือ และผ่านการทดสอบภายใต้สถานการณ์จริงแล้ว

* 1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินเชื่อ 2) การโฆษณา 3) กระบวนการขาย 4) การพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ (affordability) 5) การส่งเสริมวินัยและการบริหารจัดการทางการเงินในช่วงเป็นหนี้ 6) การให้ความช่วยเหลือลูกค้าที่มีปัญหาหนี้เรื้อรัง (PD) 7) การให้ความช่วยเหลือลูกค้าที่มีปัญหาการชำระหนี้ (ทั้งกรณี pre-emptive และ TDR) และ 8) การดำเนินคดีและการโอนหนี้ไปยังเจ้าหนี้รายอื่น

การเปิดรับสมัคร : แบ่งเป็นรอบทุกครึ่งปี ระยะเวลา 3 ปี
ระยะเวลาการทดสอบ : ครึ่งละไม่เกิน 2 ปี (ขั้นต่ำ 1 ปี)

ผู้ประสงค์จะเข้าทดสอบ

- ✔️ ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท
- ✔️ ทาหรือ รพท. เป็นรายกรณี ก่อนยื่นคำขอสมัครเข้าร่วมทดสอบ
- ✔️ เสนอแผนธุรกิจ แบบจำลองที่จะใช้ทดสอบ และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 - แผนธุรกิจครอบคลุมทั้งวงจรการให้สินเชื่อ
 - ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยและการกระจายตัวอย่างน้อย 5 buckets พร้อมองค์ประกอบต้นทุน และกำไรที่คาดหวัง
 - ข้อมูลแบบจำลองความเสี่ยงด้านเครดิตที่จะใช้ทดสอบ
 - เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จในการทดสอบ
 - แผนรองรับการออกจากการทดสอบ กรณีไม่ประสบผลสำเร็จและต้องยุติการทดสอบ

ประเด็นที่ขอ สอบถามความเห็น

ความเห็นต่อแนวทางการ
สมัครเข้าร่วมทดสอบ และ
รายละเอียดข้อมูลที่น่าสนใจ รพท.
ก่อนเริ่มทดสอบจริง

bucket	อัตราดอกเบี้ย (ส่วน credit cost)	ต้นทุนทางการเงิน (funding cost)	ต้นทุนการดำเนินงาน (operating cost)	กำไรก่อนหักภาษี (margin)	ลักษณะความเสี่ยงสุทธิ
bucket A	XX – XX %		X %		รายได้สุทธิตามโมเดล NCB ↑ ปัจจัยที่เพิ่มหรือลดพิจารณา สัมพันธ์กับแต่ละ bucket ↓ รายได้สุทธิตาม โมเดล NCB ไม่รวมเฉพาะ bucket
bucket B	XX – XX %		X %		
bucket C	XX – XX %		X %		
bucket D	25%	X %	X %	X %	
bucket E	XX – XX %		X %		
bucket F	XX – XX %		X %		
bucket G	XX – XX %		X %		

1. แนวทางการพัฒนา credit risk model

1) กระบวนการพัฒนา credit risk model ครอบคลุมปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- 1 การแบ่งแบบจำลอง (model segmentation)
- 2 ข้อมูลที่ใช้ และวิธีการจัดการข้อมูล (cleansing)
- 3 นิยามและคำจำกัดความที่เกี่ยวข้อง
- 4 วิธีการพัฒนาแบบจำลอง กระบวนการคัดเลือกตัวแปร
- 5 การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลอง แสดงผลการทดสอบ คุณสมบัติในด้านต่างๆ ของแบบจำลอง
- 6 แผนการรายงานผล และ แผนดำเนินการ (action plan) กรณีแบบจำลองไม่ผ่านการทดสอบ
- 7 ความถี่ในการทบทวนผลลัพธ์จากแบบจำลอง

2) ตัวแปรและน้ำหนักของตัวแปรในแบบจำลอง พร้อมเหตุผลความสัมพันธ์ของตัวแปรต่อ ability or willingness to repay

2. แนวทางการใช้ credit risk model พิจารณา

สินเชื่อ และกำหนดอัตราดอกเบี้ย

ผลลัพธ์ที่จะนำไปใช้ในกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ การกำหนดวงเงิน ระยะเวลาการกู้ยืม และอัตราดอกเบี้ย ที่สะท้อนความเสี่ยงของผู้กู้

รายละเอียดต้นทุนแต่ละประเภทที่ใช้ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ย พร้อมทั้งแสดงวิธีคำนวณ และสมมติฐานประกอบการคำนวณ

ทดสอบกับสินเชื่อนวัตกรรมใหม่ทั้งหมด (new flow) นับตั้งแต่วันที่เริ่มการทดสอบ

เปิดเผยอัตราดอกเบี้ยสูงสุด-ต่ำสุด ในแต่ละ bucket เป็นการทั่วไป

สื่อสารลูกค้าถึงปัจจัยหลักที่ใช้พิจารณาความเสี่ยงที่มีผลต่อดอกเบี้ย

คณะกรรมการบริษัท/คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายติดตามความคืบหน้า
การทดสอบอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ขอ สอบถามความเห็น

- ข้อกำหนดที่ผู้เข้าร่วมทดสอบต้องปฏิบัติในช่วงระหว่างการทดสอบ
- การกำหนดให้เปิดเผยอัตราดอกเบี้ยสูงสุด-ต่ำสุด ในแต่ละ bucket เป็นการทั่วไป

กรณีผลการทดสอบเป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

- ผู้เข้าร่วมทดสอบสามารถใช้กลไก RBP ให้บริการในวงกว้างได้อย่างต่อเนื่องภายใต้เพดานอัตราดอกเบี้ยตามที่กำหนดในโครงการ RBP Sandbox

กรณีผลการทดสอบไม่เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

- ยุติการทดสอบและกลับไปถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ปัจจุบัน โดยสินเชื่อใหม่ต้องกลับไปใช้อัตราดอกเบี้ยภายใต้เพดานก่อนเข้าโครงการ RBP Sandbox

สินเชื่อที่มีลักษณะวงเงินหมุนเวียน

กลับไปใช้อัตราดอกเบี้ยภายใต้เพดานปัจจุบัน

สินเชื่อที่มีลักษณะการจ่ายชำระเป็นงวด มีกำหนดระยะเวลาชัดเจน

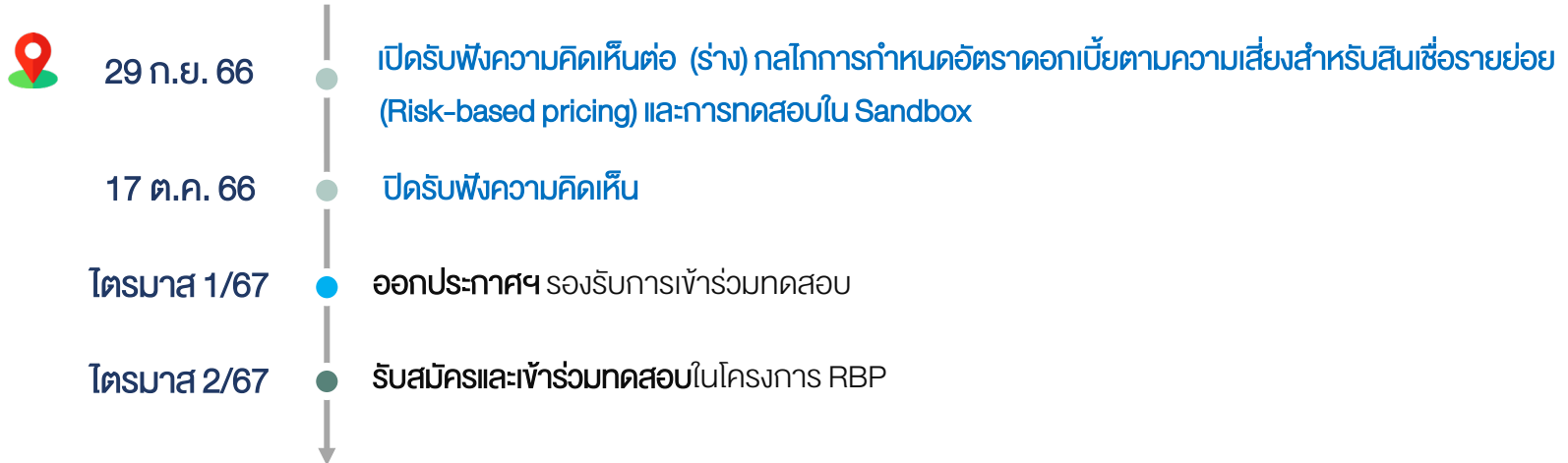

เรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยได้ตามอัตราที่กำหนดในสัญญาจนกว่าจะมีการชำระหนี้ดังกล่าวเสร็จสิ้น

ประเด็นที่ขอ สอบถามความเห็น

- แนวทางดำเนินการภายหลังการออกจากการทดสอบในแต่ละกรณี
- การกำหนดให้สินเชื่อที่มีลักษณะวงเงินหมุนเวียนกลับไปใช้อัตราดอกเบี้ยภายใต้เพดานปัจจุบัน

(ร่าง) กลไกการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามความเสี่ยงสำหรับสินเชื่อรายย่อย (Risk-based pricing)

และการทดสอบใน Sandbox

29 กันยายน – 17 ตุลาคม 2566

เอกสารประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ช่องทางรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ งานนโยบายสินเชื่อรายย่อย อีเมล RLP-RPD@bot.or.th

